

Birgittastiftelsen inbjuder till seminariedagar i Vadstena Lördag 5 – söndag 6 oktober 2024

Böcker, bibliotek och medeltida handskrifter

Lördag 5 oktober

- 9.00-9.50** Samling och registrering i Konventsstugan, Klosterhotellet.
Kaffe/te och smörgås
- 10.00–10.45** *Paleografi – om de medeltida skriftstilarna*
Elisabet Göransson, Lunds universitet
- 11.00-11.45** *Skrivare och skrivaremiljöer*
Claes Gejrot, Svenskt Diplomatarium, Riksarkivet
- 12.00–13.00** Lunch på Restaurang Munkklostret
- 13.00-13.45** *"Bidh for mik". Om medeltidens religiösa litteratur och kvinnors skrivande*
Ingela Hedström, Svenskt Diplomatarium, Riksarkivet
- 14.00–14.45** *Ericssbergshandskriften i Kungliga biblioteket. Proveniensen och särdrag*
Elin Andersson, Kungliga Biblioteket
- 14.45-15.15** Kaffe
- 15.15-16.00** *Inkunabler, almanackor och makulatur – materiella spår av reformationstidens bokmarknad i kyrkliga boksamlingar*
Martin Kjellgren, Linköpings stift
- 16.30** **Mingel Sancta Birgitta klostermuseum**

Söndag 6 oktober

- 10.00** **Studiebesök på Riksarkivet i Vadstena under ledning av Claes Westling**

Varmt välkomna!

Birgittastiftelsen

Anmälan görs senast den 25 september: cecilia@tigerform.se.

Seminarieavgiften om 400:- för medlemmar (600:- för icke-medlemmar) inkluderar kaffe och lunch.

Inbetalas senast 25 september till bankgiro 5828-6642, alternativt Swish vid samlingen.

Seminariedagen har möjliggjorts tack vare generösa bidrag från Claes och Greta Lagerfelts stiftelse, Birgit och Sven Håkan Ohlssons stiftelse, Skoglunds stiftelse och Folkuniversitetet.

Paleografi – om de medeltida skriftstilarna

Elisabet Göransson, Lunds universitet

I min föreläsning ger jag en kortare introduktion till utvecklingen av skriften och också något lite om materialet i handskrifter, hur de producerades och sattes samman. De viktigaste stilarna i medeltida handskrifter presenteras och jag visar exempel i handskrifter från Vadstena, övriga Sverige/Skandinavien och även i handskrifter som finns i andra länder.

Skrivare och skrivaremiljöer

Claes Gejrot, Svenskt Diplomatarium, Riksarkivet

I mitt föredrag kommer jag att försöka kategorisera de medeltida svenska skrivarna och välja ut några belysande exempel. Ett särskilt fokus kommer helt naturligt att ligga på klostret i Vadstena, men även några andra skrivarmiljöer (också världsliga) kommer att beröras. Jag kommer också att säga något om de tidigaste skrivarna i Sverige och hur vi kan få kunskap om deras arbete.

"Bidh for mik". Om medeltidens religiösa litteratur och kvinnors skrivande

Ingela Hedström, Svenskt Diplomatarium, Riksarkivet

Under svensk medeltid var den religiösa litteraturen den viktigaste och mest spridda. Det var litteratur som spände över flera olika genrer, språk och miljöer: från kyrkans latinska liturgi till lekmannens privata bönbok på folkspråket. I min föreläsning kommer jag att dels presentera den religiösa litteraturen i Sverige under medeltiden, dels diskutera kvinnors skriftproduktion och roll vid spridandet av litteratur.

Ericssbergshandskriften i Kungliga biblioteket. Proveniens och särdrag

Elin Andersson, Kungliga Biblioteket

Handskriften A 70b i Kungliga biblioteket, 'Ericssbergshandskriften', inköptes från Ericssbergs slott 1995 med stöd av Birgittastiftelsen. Handskriften var helt okänd för forskningen fram till 1961 och har väckt intresse bl.a. på grund av de kolorerade skisserna som illustrerar Birgittas uppenbarelser. Föredraget fokuserar framför allt på olika teorier om handskriftens proveniens. Finns det några ledtrådar i Ericssbergs slottsarkiv?

Inkunabler, almanackor och makulatur – materiella spår av reformationstidens bokmarknad i kyrkliga boksamlingar

Martin Kjellgren, Linköpings stift

Den svenska reformationstiden har i flera sammanhang beskrivits som en period av kulturell kräftgång, inte minst på bokens område. Efter Sturetidens växande bokproduktion och expanderande bokmarknad upplöstes kloster, konvent och domkapitel som fungerat som den bokliga kulturens nav. Efter 1526 finns ett tryckeri under kunglig kontroll, vars produktion är sparsam. Importmarknaden för böcker tycks gå i stå, och de bibliotek som byggs upp under 1500-talets lopp kommer till inom den absoluta eliten. Det är vid vasafurstarnas hov och inom den framväxande aristokratin som renässansens bildningsideal manifesteras genom vackert bundna, importerade och exklusiva volymer. Med ett antal nedslag, huvudsakligen hämtade från kyrkoantikvariska inventeringar av kyrkliga boksamlingar i Linköpings och Växjö stift kommer jag att revidera denna bild och visa på att böcker och tryck sannolikt hade betydligt större spridning i bredare samhällslager än vad som tidigare tagits för givet.